

نام:
 نام خانوادگی:
 نام پدر:
 نام آموزگاه:
 امتحان درس علوم و فنون ادبی پایه دهم
 تعداد صفحات: ۲ صفحه: (۱)
 شماره صندلی:
 کلاس:
 تاریخ امتحان ۹۹ / ۱۰ / ۲۲
 مدت امتحان: ۸۰ دقیقه

بارم

۱- کتاب‌ها معمولاً متن‌های به شمار می‌آیند. اگر خواننده شوند، به آن‌ها متن‌های یا می‌گوییم. /۷۵

۲- نخستین گام رویارویی با متون چیست؟ /۵

۳- توجه به فضای عاطفی و آهنگ متن، سبب می‌شود. /۵

۴- آیا وزن در شعر جنبه تزئینی دارد؟ توضیح دهید. ۱

۵- در ابیات زیر کدام واج بر موسیقی بیت افزوده است؟ /۵
 الف) پیش از اینت بیش از این، اندیشه عشاق بود/ مهرورزی تو با ما شهره آفاق بود.
 ب) نه من ز بی عملی در جهان ملولم و بس / ملالت علما هم ز علم بی عمل است.

۶- چرا بیت زیر نمونه‌ای از «واژه آرای» است؟ /۵
 گوشه گرفتم ز خلق و فایده‌ای نیست/ گوشه چشمت بالای گوشه نشین است.

۷- کدام گزینه در سطح واژگانی بررسی می‌شود؟ /۲۵
 الف) روابط معنایی کلمات
 ب) کوتاهی و بلندی جمله‌ها

۸- نام دو اندرزنامه را که هر دو اصل پارتی دارند، نام ببرید. /۵

۹- زبان فارسی چگونه الفبای عربی را پذیرفت؟ /۵

۱۰- امرای سامانی چگونه توانستند در مقابل خلافت بغداد به هویتی مستقل دست یابند؟ /۵

۱۱- تاریخ الرسل والملوک نوشته کیست و به چه زبانی است؟ /۵

۱۲- با استفاده از ویژگی‌های ادبی، این چندبیت از سعدی را بررسی کنید. (۲ مورد) ۱
 گرچه دانی که نشنوند، بگوی هر چه دانی ز نیک خواهی و پند
 زود باشد که خیره سر، بینی به دو پای او فتاده، اندر بند
 دست بر دست می‌زند که دریغ نشنیدم حدیث دانشمند

۱۳- چرا به زبان فارسی نو، «فارسی دری» هم گفته می‌شود؟ /۵

۱۴- متن زیر را بخوانید و آن را در دو قلمرو زبانی و فکری تحلیل کنید. ۱
 «عامل شهری به خلیفه نبشت که دیوار شهر خراب شده است. آن را عمارت باید کردن. جواب نبشت که شهر را از عدل دیوار کن و راهها از ظلمت و خوف پاک کن که حاجت نیست به گل و خشت و سنگ و گچ.»

قلمرو زبانی	قلمرو فکری

۱۵- شعر زیر را بخوانید و به سوالات پاسخ دهید.
 شر که آن دید، دشنه بازگشاد
 پیش آن خاک تشنه رفت چو باد

ادامه سؤالات در صفحه ۲

نمره با عدد	نمره تجدید نظر	نمره با عدد
نمره با حروف	در صورت داشتن اعتراض:	نمره با حروف

نام و امضای دبیر: نام و امضای دبیر:

بارم	<p>الف) قافیه را مشخص کنید. /۵ ب) تشبیه را پیدا کرده ، پایه های تشبیه را بنویسید. ۱</p>
□	<p>۱۶- هر کلمه را به هجاها و واج های تشکیل دهنده آن تجزیه کنید. ۲ آسمان - حق شناس</p>
	<p>۱۷- نوع لحن را در نمونه های زیر مشخص کنید. /۷۵ الف) به دام افتاد روباهی سحرگاهی به روبه بازی اندیشید در راه ب) آب زنید راه را هین که نگار می رسد مژده دهید باغ را بوی بهار می رسد ج) خروش سواران و اسپان ز دشت ز بهرام و کیوان، همی برگذشت</p>
	<p>۱۸- صامت ها و مصوت های مصراع زیر را مشخص کنید. ۲ اگر هوشمندی به معنی گرای</p>
	<p>۱۹۰- با توجه به متن زیر ، به سوالات پاسخ دهید. « ای کریمی که بخشنده عطایی و ای حکیمی که پوشنده خطایی و ای صمدی که از ادراک خلق جدایی و ای احدی که در ذات و صفات ، بی همتایی، جان ما را صفای خود ده و دل ما را هوای خود ده.» الف) نثر و شعری که سجع در آن به کار رود نام دارد. /۲۵ ب) ارکان سجع را در جملات بالا نشان دهید. (۴مورد) ۱</p>
	<p>۲۰- نوع سجع ها را تعیین کنید. /۵ الف) اگر مقبول بود به رد خلق مردود نگردد و اگر مردود بود به قبول خلق مقبول نگردد. ب) محبت را غایت نیست ، از بهر آنکه محبوب را نهایت نیست.</p>
	<p>۲۱- نکات فکری متن زیر را بنویسید. (مقصود نویسنده) /۵ « دو کس رنج بیهوده بردند و سعی بی فایده کردند: یکی آن که اندوخت و نخورد و دیگر آن که آموخت و نکرد.»</p>
	<p>۲۲- بیت زیر را به هجاهای سازنده آن تجزیه کنید، سپس هر هجا را با علامت خاص آن بنویسید. ۳ « پای استدلالیان چوبین بود/ پای چوبین سخت بی تمکین بود»</p>
	<p style="text-align: center;">زندگی بهشت است برای آنهایی که ، عاشقانه عشق می ورزند! بی پروا محبت می کنند و کمتر از دیگران انتظار دارند</p>
	<p>جمع بارم ۲۰ □</p>

